

Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych Unii Europejskiej, już w wstępie zaznaczył, że polityka klimatyczna okazuje się dla Polski niesprzyjająca, gdyż nasza gospodarka jest silnie uzależniona od węgla. Jednym ze sposobów ograniczenia emisji CO₂ są technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS). – *Polska została obdarzona przez naturę olbrzymim potencjałem – zbiornikami podziemnymi, w których może być magazynowany dwutlenek węgla. Nauczenie się identyfikowania takich zbiorników, a następnie budowanie systemów zatłaczania i monitoringu ma szansę stać się polską specjalnością* – zaznaczył A. Siemaszko. Derek Taylor, reprezentujący Bellona Foundation, zwrócił uwagę na to, że jeśli Europa chce dalej jako źródło energii wykorzystywać węgiel, to CCS jest koniecznością. Główny Geolog Kraju, Henryk Jezierski opowiedział o technicznych możliwościach wykorzystania technologii CCS w Polsce, ale zwrócił uwagę na to, że w Polsce na razie nie mamy doświadczeń z zatłaczaniem dwutlenku węgla. – *Czeka nas kluczowy moment, kiedy będzie można odpowiedzieć na pytanie: czy jest możliwe składowanie dwutlenku węgla w strukturach geologicznych w Polsce, czy nie?*

Mam nadzieję, że na przyszłorocznym kongresie będę już mógł przedstawić stanowisko w tej kwestii – powiedział H. Jezierski.

Zdaniem Marka Ściążko, dyrektora Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla, CCS oznacza dodatkowe koszty i utratę efektywności: – *Dzisiaj nie ma żadnych praktycznych przesłanek ani technicznych ani ekonomicznych, by rozwijać to podejście, zarówno w energetyce, jak i w chemii*. W listopadzie ub.r. rząd przyjął Politykę energetyczną państwa, w której określił, jakie są jego oczekiwania odnośnie kształtu przyszłej energetyki. Henryk Majchrzak, dyrektor Departamentu Energetyki w Ministerstwie Gospodarki, przypomniał, że w dokumencie tym podkreśla się wyraźnie, że przyszła już pora na czyste technologie węglowe. – *Program czystych technologii węglowych jest już przygotowany, teraz zostaną przeprowadzone konsultacje międzyresortowe i lada dzień program będzie dostępny na stronach internetowych ministerstwa. Mamy też nadzieję, że wkrótce zostanie przyjęty przez rząd* – stwierdził H. Majchrzak. Na temat projektu badawczo-rozwojowego budowy instalacji CCS podczas debaty mówił Tadeusz Witos (PGE Elektrownia Bełchatów). – *Instalacja*

ta będzie wychwytywała dwutlenek węgla z jednej trzeciej emisji spalin, pochodzących z nowo wybudowanego bloku 858 MW. W tej chwili miejsce składowania nie jest jeszcze wybrane. Analizujemy trzy możliwe lokalizacje, m.in. w okolicach Kutna i Pabianic – opowiadał T. Witos. Z kolei Krzysztof Zuzarski (ZAK) opowiedział o projekcie zgazowania węgla, który jest obecnie w fazie studium wykonalności. – *Idea tego kompleksu łączy dwa warianty sekwestracji: geologicznej oraz chemicznej. Gaz syntezowy będzie wykorzystany w dalszej produkcji* – wyjaśnił K. Zuzarski.

Podczas wystąpienia inauguracyjnego Bronisław Komorowski, powiedział, że mamy za sobą trudne doświadczenia, gdzie aktualne było hasło: „Gospodarka, dumiu!”. – *Dzisiaj z dużą satysfakcją możemy powiedzieć: „Po pierusze – gospodarka, rozsądny Polaku!”* – stwierdził B. Komorowski. Na kongresie zapadło wiele decyzji oraz podjęto liczne zobowiązania. Pozostaje mieć nadzieję, że przyczynią się one do jeszcze szybszego rozwoju krajowej gospodarki, która będzie się opierała na wiedzy i innowacjach.

Małgorzata Masłowska-Bandosz

Temat przewodni – EMAS III

Roczny okres przejściowy związany z wejściem w życie Rozporządzenia EMAS III przekroczył półmetek, wciąż jednak pozostaje sporo wątpliwości co do kształtu, w jakim system będzie funkcjonował od 2011 r.

Zagadnienia związane z wejściem w życie Rozporządzenia EMAS III były wspólnym mianownikiem serii spotkań, które zorganizowało Polskie Forum ISO 14000 (14-16 czerwca br.). W ramach Klubu EMAS, działającego pod auspicjami Forum i zrzeszającego organizacje zarejestrowane w EMAS, odbyło się szkolenie, które miało na celu omówienie praktycznych konsekwencji wejścia w życie zmian w EMAS dla organizacji. Uczestnicy doszli do wniosku, że najistotniejsza zmiana dotyczy zawartości deklaracji środowiskowej, a szczególnie wskaźników, które obowiązkowo muszą się w niej znaleźć zgodnie z EMAS III. Drugim ze spotkań było walne zebranie członków Forum. Jego efektem stało się wpisanie do planu pracy na lata 2010-2011 działań mających na celu eliminację mankamentów krajowego systemu EMAS. Zdaniem uczestników, jego

słabe strony przekładają się na niskie zainteresowanie organizacji EMAS-em, co jest szczególnie widoczne w kontekście wysokości nakładów poniesionych dotychczas ze środków publicznych na budowę i utrzymanie systemu rejestracji EMAS w kraju. Trzecim spotkaniem było „seminarium kalibracyjne” dla akredytowanych weryfikatorów środowiskowych. W jego trakcie stwierdzono, że jakość polskiej wersji językowej rozporządzenia pozostawia wiele do życzenia. Problem ten jest o tyle istotny, że rozporządzenie obowiązuje, niezależnie od tego, czy tłumaczenie jest prawidłowe, czy nie. Bardzo utrudnia to pracę weryfikatorów, którzy w niektórych sytuacjach stają przed wyborem, czy stosować zapisy rozporządzenia, czy zdrowy rozsądek. W wyniku seminarium powstała robocza wersja dokumentu „Ustalenia weryfikatorów środowiskowych

dotyczące interpretacji przepisów Rozporządzenia nr...”. Po wypracowaniu jego ostatecznej wersji zostanie on udostępniony na stronie internetowej Forum.

Mimo dotychczasowego braku reakcji instytucji odpowiedzialnych za funkcjonowanie EMAS w Polsce na propozycje Forum dotyczące możliwości współpracy, zarząd stowarzyszenia wciąż liczy, że głos organizacji kanalizującej opinie zarejestrowanych organizacji i akredytowanych weryfikatorów zostanie wzięty pod uwagę przy opracowaniu zmian w zasadach działania EMAS. Konsultacje z organizacjami zrzeszającymi specjalistów nie powinny być traktowane jako uciążliwy element procedury tworzenia prawa, ale jako możliwość wyeliminowania błędów zanim wejdzie ono w życie.

Robert Pochyluk,

Stowarzyszenie Polskie Forum ISO 14000